

Таким чином, учені констатують, що «педагог, який не може визначити свої особисті цінності, не спроможний сформулювати їх у інших людей» [1]. Уміння визначити та змінювати цінності виявляється для вчителя дуже важливим з тієї точки зору, що він бере участь у процесі формування цінностей майбутніх поколінь. Під професійними цінностями вчителя автори книги розуміють елемент внутрішньої структури особистості, який відтворює її суб'єктивне ставлення до суспільно значущих цінностей праці й окремих компонентів педагогічної діяльності.

Проведений аналіз літературних джерел дозволяє визначити поняття цінностей педагогічної діяльності, відповідно до якого: цінності педагогічної діяльності – це ті особливості педагогічної діяльності, які дозволяють педагогу задовольняти власні матеріальні, духовні та суспільні потреби і які виступають орієнтиром його соціальної й професійної активності, спрямованої на досягнення гуманістичної мети.

Література

1. Мукомел С.А. Педагогічна аксіологія як наука про цінності освіти / С.А. Мукомел // Педагогічні науки: Черкаський національний університет імені Б. Хмельницького. Випуск 125. – С. 108-113.
2. Ярошенко А.О. Ціннісний дискурс освіти : монографія / А.О. Ярошенко.– К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 156 с.
3. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе: Учеб. пособие для вузов / Д.В. Чернилевский. – М.: ЮНИТИ- ДАНА, 2002. – 437 с.

УДК 371.018.1:316.774

ЛАБОШ О. М.
ТОВКАНЕЦЬ Г. В.

Мукачівський державний університет

АНСКУЛІНГ І КЕРУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ПОТОКАМИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

З кожним роком на людину звалюється все більше широкодоступної інформації і нам починає дошкуляти інформаційна перенасиченість, особливо інформація непотрібна, даремна, паразитна. Водночас ми все більше усвідомлюємо брак знань. Очевидно, що знання не є і не можуть бути тим самим, що є інформація, вони не можуть бути навіть формою інформації. Загалом проблема утворення знань з інформаційних потоків є самостійною проблемою.

Основне завдання вчителя – правильно керувати інформаційними потоками, наявними в освітньому середовищі. Правильно сконструювавши в освітньому просторі навчальну ситуацію, сучасний вчитель адаптує й скеровує на учня зовнішні інформаційні потоки: з боку ноосфери в ракурсі її інформаційних можливостей, з боку соціуму і з боку культури. Тоді учень відкривається світові в центрі широкого процесу інформаційної взаємодії з навколишнім природним, соціальним і культурним середовищем.

Як не дивно, але й нині сучасна шкільна освіта націлена перш за все на підготовку дітей до діяльності в ролі типових виконавців. Системне й самостійне мислення, творчість, спроможність робити правильний вибір школою не заохочуються. Більше того спостерігається тенденція до все вужчої і ранньої спеціалізації, тоді як проблеми, пов'язані із загальним кругозором, із правильним розумінням глобальних процесів витісняються на периферію масової освітньої діяльності[1].

Відсутність заздалегідь спланованої програми навчання розвинулася в спеціальний метод – анскулінг (unschooling). Як науковий термін, анскулінг з'явився у 1977 році. Першим його вжив і ввів в обіг американський учитель і дослідник Джон Холт (1923 – 1985) у своєму журналі «Ростемо без школи» («Growing without schooling»). *Дослідниками анскулінгу також є* Сандра Додд, Джон Тейлор Гатто, Грейс Льюелін, Кетрін Бейкер[2].

Анскулінг часто називають природним навчанням (natural learning), або освітою, що її визначає сама дитина, побудованою на інтересах дитини. Утім, анскулінг зовсім не означає, що дитину нічого не вчать. За анскулінгу дитину не вчать на шкільний манер, за заздалегідь відомою дорослим програмою, наперед визначеному набору знань. Анскулінг враховує, що дітям властива допитливість і що вони хочуть учитися. Цей прийом вказує на існування чисельних можливостей навчатися. Їх набагато більше і вони можуть бути ефективнішими, ніж навчання, яке пропонує традиційна школа. Тому анскулери справедливо вказують на низьку ефективність використання дитячого часу у «школах-фабриках», де практикується однаковий підхід до всіх учнів, де від дітей вимагають однаковий рівень знань, умінь і навичок, які ж до того мають бути засвоєні за однаковий час. При цьому індивідуальні пізнавальні інтереси дітей, їхні індивідуальні особливості у багатьох випадках просто ігнорують. Натомість, як підкреслював Джон Холт, в анскулінгу не існує наперед визначеного обсягу й складу знань, що їх повинна мати дитина, або якими вона має володіти. Анскулінг будується на використанні в навчанні реальних ситуацій, і навчання базується на тих інтересах, які є актуальними для дитини на момент навчання. Звісно, дитина-анскулер може користуватися підручниками чи відвідувати якісь класи, але це не буде основою її освіти. Філософія анскулінгу полягає в тому, що дитина сама шукає сенс в речах, що її оточують. Коли ми починаємо вчити дитину того, про що вона сама нас не просила, ми тим самим висловлюємо їй свою недовіру, говоримо, що вона не достатньо кмітлива і розумна, аби навчатися цьому самотужки [3].

З точки зору педагогіки анскулінг є одним із можливих варіантів розподілу інформаційних потоків. Традиційна школа, зазвичай, зосереджує увагу на інформаційному потоці, що відповідає за формування дисциплінарного знання. При цьому спостерігається закон наступності: дисциплінарне знання формується поступово і послідовно. Соціалізація і культурація виступають у такому випадку як процеси, підпорядковані навчінню. Але інформація пронизує всі складові частини та елементи життєвого середовища людини. Вона характеризує як кількісну, так і якісну сторону Всесвіту, дозволяючи зрозуміти способи, міру й наповненість не тільки природних, а і соціальних процесів, усвідомити перспективу їх розгортання, обсяг і глибину. Натомість анскулінг надає пріоритетного значення

інформаційному потоку, дія якого регулюється законом наслідування культури: знання набуваються як частина культури. Перерозподіл інформаційних потоків, втілюваний у практику як анскулінг, має розглядатися як педагогічний експеримент, мета якого – уникнути обов'язковості і нав'язливості навчіння; запобігти заміні пізнання формальним нав'язуванням і перетворенням діалогу, необхідного для розуміння, в інструмент придушення свободи і примусової соціалізації учня[2].

Сучасне суспільство використовує чотири основні ресурси: працю, капітал, індивідуальну, групову й регіональну свободу, а також інформацію. Праця і капітал є чинниками виробництва, свобода й інформація – необхідними умовами їх ефективного використання [1]. Процеси широкої педагогіки є процесами інформаційними, і оволодіння ними, зокрема через анскулінг, є нагальним завданням для педагогіки постіндустріального етапу розвитку суспільства.

Література

1. Смирнов В. А. Проблеми освіти й анскулінг // Фізика в школах України. – 2015. - №13-14. – С.7-12
2. Смирнов В. А. Анскулінг у контексті новітньої інформаційної педагогіки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn
3. Карашевская А.. Обучение дома: как избавить ребенка от школьных обязанностей. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://focus.ua/society/65042/>

УДК 378.01531:7

ЛАППО В. В.

Коломийський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ОБНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ВИХОВНОЇ РОБОТИ ВНЗ – ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТСТВА

Правильно сформований світогляд на основі загальноприйнятих соціальних морально-етичних цінностей є запорукою результативного навчання та подальшої реалізації фахових знань, умінь, навичок. Сучасна освітня парадигма передбачає, що в осередок вищого навчального закладу молодь потрапляє із заздалегідь сформованою системою світоглядних орієнтирів. Водночас сучасні наукові дослідження засвідчують, що поширеним явищем є нерозуміння молоддю змісту духовної сфери людського буття та її окремих складових, спостерігається повна або часткова відсутність внутрішніх орієнтирів, що є наслідком недостатнього духовного розвитку. Відтак освітній процес ВНЗ передбачає розвиток у майбутніх фахівців усталеної системи духовних цінностей [1].

Реалізація означеної мети передбачає дотримання й реалізацію низки педагогічних умов:

- гуманізація навчально-виховного процесу;